

Algemeen Overleg met de minister van Wonen & Rijkshuisvesting over de huisvesting van EU-arbeidsmigranten

6 maart 2013, inbreng Paulus Jansen (SP)

De open grenzen voor arbeid in de EU zijn mooi voor de bedrijven die zo aan goedkope arbeidskrachten kunnen komen. De prijs voor dat liberale beleid is uitbuiting, verdringing op de arbeidsmarkt en ook het onderwerp van vandaag: misstanden in de huisvesting.

In 2004 schatte het CBS de toestroom van EU-arbeidsmigranten tot 2006 op maximaal 15.000. In 2008 waren het er 100.000. En volgens de publicatie Huisvesting van arbeidsmigranten waren er eind 2009 tussen 286.000 en 326.000 MOE-landers in Nederland. Vraag: hoeveel Bulgaren en Roemenen verwacht de minister eind van dit jaar? Erkent hij de gigantische miskleun bij de aanvankelijke schattingen van het aantal Polen?

Als de huisvesting niet goed geregeld is moeten de arbeidsmigrant uit pure nood aankloppen bij huisjesmelkers, waardoor hij voor veel te veel geld beroerd woont, vaak ook nog met een hoop overlast voor de omgeving.

Vraag aan de minister is: wat verstaat hij onder "... met kracht voortzetten van het huisvestingsbeleid"? Het Rijk claimt de regierol maar wijst voor de concrete uitvoering naar anderen. Bijvoorbeeld naar woningcorporaties, die tegelijkertijd financieel helemaal kaalgeplukt worden.

Positief is dat de minister in Trouw van vanmorgen aankondigt dat hij nu wil overgaan tot een hardere aanpak van huisjesmelkers. Dat is zeker een krachtig signaal, ik kom daar straks op terug.

Maar voor het overige zie ik die kracht niet zo. Er worden geen rijksmiddelen uitgetrokken voor dit project. Er zijn ook geen sancties richting werkgevers die hun morele verantwoordelijkheid aan de laars lappen. Wat de SP betreft zijn werkgevers niet moreel maar materieel verantwoordelijk voor de huisvesting van tijdelijk personeel dat van elders komt. Corporaties komen pas aan zet als arbeidsmigranten zich in NL willen vestigen.

MOE-landers moeten slechts aan het werk kunnen op het moment dat hun huisvesting geregeld is en wel op grond van de beschavingnormen die we –al dan niet in CAO's- geformuleerd hebben. Voorbeelden hoe het wel kan zijn de grote accommodaties op de Maasvlakte en bij de Eemshaven voor het personeel dat werkt aan de bouw van nieuwe elektriciteitscentrales en het Stella Maris complex in Steenbergen.

De minister rapporteert in zijn brief van 18 januari uitgebreid over de bestuurlijke voortgang in de negen regio's waar veel arbeidsmigranten werken. Maar het beeld dat uit die voortgangsrapportage gevormd wordt is nog te vaag.

Wij zouden graag in de volgende voortgangsrapportages standaard de volgende gegevens zien terugkomen:

- ontwikkeling van het aantal arbeidsmigranten per regio

- hoeveel zijn daarvan gehuisvest in een woonvorm die op papier voldoet aan de huisvestingsnorm in de CAO?
- bij hoeveel loopt de huisvesting via de werkgever of het uitzendbureau?
- in hoeveel procent van de gecontroleerde situaties voldoet de huisvesting ook in de praktijk aan de huisvestingsnorm?
- hoe ontwikkelt zich de leefbarometer in de wijken waar veel arbeidsmigranten gehuisvest zijn?

Zijn trouwens in alle relevante CAO's inmiddels huisvestingsnormen en certificeringseisen opgenomen? En zo nee: wat gaat onze regisseur hieraan doen? En tenslotte: wat doet de minister in echte probleemregio's, zoals West-Brabant, waar nog geen afspraken zijn gemaakt over verdeling van aantallen over de regio's, geen taakverdeling en geen planning bestaat.

Daarmee kom ik op het aanpakken van de huisjesmelkers.

De SP pleit daar al jarenlang voor, langs twee wegen:

- via een vergunningstelsel en daaraan gekoppelde boetes;
- via strafrechtelijke vervolging bij de meest ernstige excessen.

In een interview met Trouw noemt de minister een verhuurverbod en boetes als mogelijke sancties. Dat klinkt prima. Op welke termijn kunnen we het wetsvoorstel tegemoet zien?

Op dit moment is bovendien de bewijslast voor gemeenten veel te lastig en de boete te laag in verhouding tot het behaalde gewin. Onderschrijft de minister dat het mogelijk moet worden om –indien een pand niet aan de vergunningvoorwaarden voldoet- direct een boete op te leggen met een hoogte die ook echt iets voorstelt?